

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ರೀತಿ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಬೇಗ ಕೊಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ನೀವು ದೀಘವಾಗಿ ಆಳವಾಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿ ವಿವರ ತರಿಸಿಕೊಡು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತಕ್ಕ ಜನ ನೀವು ಕೊಡುವುದರೊಳಗೆ ವಿನಾಗುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಅನುಕಂಪ ವಿನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಆಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ವುದನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಉದಾಳವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ನಿಯಮ ಒಬ್ಬರ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುವ ವಿಚಾರ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ೧೭ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳು ಇವೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಾಕಷ್ಟು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಬಸರ್ವೆಷನ್ಸ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

I want to make it clear what exactly we have to follow under rule 334.

The concept of the Rule of Procedure and Conduct of Business is not new to this House. There is an impression that this rule has been newly added to the revised rules of procedure. It is not so. Before the revised rules were adopted by the House, the rule number was 312. This rule has been adopted in toto from Lok Sabha Rules. The corresponding Lok Sabha Rule is 377.

As matters were being raised in the House immediately after question hour without any notice, so as to maintain the high traditions set up by our House, a request was canvassed in 1972 that the matters which suddenly arise on the day of the sittings of the House, could be brought to the notice of the House under Rule 312 (now 334). This procedure was resorted to so that the House could avoid what is commonly called 'Zero Hour'. It may be brought to the notice of the House that there is no such thing as 'Zero Hour' either in Lok-Sabha Rules or in any of the States in our country.

In Lok Sabha, the matters to be raised under Rule 377 were limited to questions of Constitutional or legal importance. However, from 4th Session of the Sixth Lok Sabha (1978) matters of urgent public importance were allowed to be raised.

It may be emphasised here that although matters are raised on the floor of the House, there is no corresponding obligation on the part of the Minister to reply, however the matter be important it may be added here that even the concerned Minister need not be present at the time when matters are raised.

The following condition are prevailing in Lok Sabha.

1. It is a condition precedent that the matter could be raised only after the Speaker gives consent to raise the issue.

2. Members should give full text of the matter proposed to be raised and when consent is given, the Member should not deviate from or to add to the text of the notice.

3. It is for the Speaker to decide as to which of the notices could be taken up.

4. Not more than 5 matters are allowed to be raised.

5. A member is allowed to table only one notice.

Of late a number of notices are being received under Rule 334 in my Secretariat. I can very well understand the anxiety of the Hon. Members but for regulation of the business of the House, the following guidelines will be kept in view for dealing with notices under Rule 334.

1. All notices received before the day's sitting will be put up for consideration and only five notices will be selected for being taken up on the floor of the House.

2. The urgency and the importance of the matter will be decided by the Chair.

3. The Concerned members whose notices are to be taken up will be informed.

4. Not more than two notices shall be tabled by the member during the week.

5. The members shall ensure that the statement to be made by the member while raising the matter shall be very brief.

6. Hon. Members shall keep in view the provisions of Rule 311 while raising the matters, under rule 334.

7. The notices shall be taken up only after the Calling Attention notices, presentation of reports etc.

8. All notices which are not taken up on the day of the sittings shall lapse.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಕಾನಡೆ.—ಆದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಬಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಾವು ಕೂಡ ಈಗ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೫-೧೭ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳು ನಿಯಮಾವಳಿ ಷರತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ೧೭ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಈ ದಿವಸದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಲಿ. ಆ ನಂತರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಡಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು

ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಮಾತನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಡೆಲಿಬರೇಟಿಂಗ್ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ನಾವು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ, ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ, ಹಿಂದಿನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಔಸಿರಿ ನಿರಯಾವಾಳಿಯ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ಒದ್ದೀರಿ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ರೂಲಿಂಗ್ ಸರಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೫ನೂ ಮಾತ್ರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ೫ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದ ಹಾಗೆ, ಮತ್ತೆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಅದೇ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಳೆಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿಮೆಯು ಮಾಡಲು ಯಾವಾಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೀರೋ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಕರೆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕರೆಯುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.—ಸಭಾ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಉಡುಗಣಿ ತಾಳಗುಂದ ಮತ್ತು ಹೊಸೂರು ಹೋಬಳಿಗಳ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಮಂಡಿನ ಡಿಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆ ದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಆ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಎರಡೆರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಒಂದೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಶೇಷವಾಗಿ ಉಡುಗಣಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ ೭೦ ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ೭ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಭೂ ಸೇನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡದೇ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ಇದರಿಂದ ಆಗಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ತಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ ಇರುವ ಕಡೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.